

Vragen en antwoorden

Algemeen

Wanneer gaat de AOW-leeftijd omhoog?

De AOW-leeftijd gaat in twee stappen omhoog: per 1 januari 2020 naar 66 jaar en per 1 januari 2025 naar 67 jaar.

Waarom moet de AOW-leeftijd omhoog?

Naar aanleiding van de vergrijzing en de noodzaak om ook voor toekomstige generaties een solide stelsel van publieke voorzieningen, sociale zekerheid en de zorg voor de oude dag zeker te stellen, heeft het kabinet gekozen voor een pakket van houdbaarheidsmaatregelen. Dit pakket bestaat uit verhoging van de AOW-leeftijd, maatregelen in de zorg, en in de fiscale behandeling van duurdere woningen. Dat daar nu over besloten moet worden komt omdat we in Nederland als gevolg van de crisis sneller door de reserves heengaan die met het oog op de vergrijzing waren opgebouwd. De vergrijzing zet de betaalbaarheid van ons sociale stelsel onder druk; ook zijn er steeds minder mensen die kunnen werken.

Waarom wordt de verhoging in twee stappen uitgevoerd?

Volgens het kabinet kan van ouderen die bijna met pensioen gaan niet worden verwacht dat zij plotseling twee jaren langer werken. Ook werkgevers moeten in hun personeelsbeleid met de wijzigingen rekening kunnen houden. Daarom ontvangen alle mensen die vóór 1 januari 2010 55 jaar of ouder zijn, op 65-jarige leeftijd nog gewoon hun AOW.

Hoe zeker zijn de kabinetsplannen?

Het kabinet heeft ingestemd met het wetsvoorstel. Dit is voor advies aan de Raad van State voorgelegd. Let op, meerdere punten in het kabinetsakkoord moeten nog verder worden uitgedacht, bijvoorbeeld aanpassing fiscale ruimte en arbeidskorting ouderen. Tot het moment dat de Raad van State zijn advies heeft gegeven, blijft de inhoud van het wetsvoorstel geheim. Pas na ontvangst van het advies kan het kabinet de concrete wetsvoorstellen aanbieden aan het parlement (Eerste en Tweede Kamer) en de wetsvoorstellen meer in detail openbaar maken. De plannen zijn pas definitief wanneer het parlement akkoord is gegaan.

Arbeidsongeschikt of werkloos

Worden andere sociale regelingen ook aangepast?

Ja, ook in de overige wetgeving wordt de pensioenleeftijd aangepast. Voor werknemers die voor hun 65^e werkloos of arbeidsongeschikt zijn geworden worden de WW- en WGA-regeling aangepast.

Hoe zien de gewijzigde WW- en WGA-regelingen er uit?

De loongerelateerde WW- en WGA-regelingen lopen tot 65 jaar. Straks ontvangt men AOW vanaf 66 of 67 jaar. Dit betekent dat er voor de meeste mensen een gat valt in hun inkomen als ze arbeidsongeschikt of werkloos blijven. Om dit op te vangen komt er een nieuwe regeling die recht geeft op een uitkering tot aan 67. Deze uitkering ligt rond het AOW-niveau – de WW- of arbeidsongeschiktheidsuitkering kan immers, afhankelijk van de persoonlijke situatie, hoger zijn dan de AOW-uitkering. Bij deze speciale uitkering blijven vermogen of het inkomen van de partner buiten beschouwing. Slechts een deel van de inkomsten uit arbeid wordt op de uitkering in mindering gebracht. Hierdoor loont het om te werken en biedt het ouderen, na de loongerelateerde WW- en WGA-uitkering, een overbrugging tot de AOW-leeftijd. De exacte invulling van deze maatregel is nog niet bekend.

Ouderen

Welke maatregelen zijn al genomen om de arbeidsparticipatie van ouderen te verhogen?

De participatie van 55-plussers op de arbeidsmarkt stijgt, maar de arbeidsmarktpositie van ouderen blijft aandacht vragen. Het kabinet heeft al verschillende maatregelen genomen zoals:

- Premiekortingen voor werkgevers bij in dienst nemen en houden van oudere werknemers.
- Belastingvoordeel (arbeidskorting) en een doorwerkbonus voor oudere werknemers.
- Afschaffing wet VPL (VUT, Prepensioen en Levensloop) waardoor het fiscale voordeel van eerder stoppen met werken (VUT of prepensioen) is vervallen.

Welke maatregelen gaat het kabinet nemen om de arbeidsparticipatie van ouderen te verhogen?

De verhoging van de arbeidsparticipatie van ouderen kan alleen slagen als dit samen gaat met de verbetering van de inzetbaarheid en belastbaarheid van ouderen. Nog deze herfst komt het kabinet met een uitgewerkt plan van aanpak. Een van de voorgenomen maatregelen is een nieuw inkomensgerelateerd belastingvoordeel (arbeidskorting) voor oudere werknemers. Voor mensen met een lager inkomen compenseert deze nieuwe arbeidskorting ten dele het inkomenseffect van de verhoogde AOW-leeftijd. De exacte invulling van deze maatregel is nog niet bekend.

'Zwaar werk'

Wat is 'zwaar werk'?

Helaas is op dit moment nog niet duidelijk wat precies 'zwaar werk' is. Dit moet in de komende tien jaar door sociale partners worden vastgesteld. Bij 'zwaar werk' kun je vooralsnog denken aan beroepen waarvan redelijkerwijs niet kan worden verwacht dat werknemers dit beroep langer dan 40 jaar kunnen uitvoeren zonder uitzonderlijke lichamelijke slijtage.

Kunnen werknemers met 'zwaar werk' eerder stoppen met werken?

Nee. In de AOW-voorstellen komt geen uitzondering voor werknemers met 'zwaar werk'. Voor deze categorie worden echter andere maatregelen voorgesteld (zie onderstaande vragen en antwoorden).

Welke nieuwe verplichtingen krijgt de werkgever?

Werkgevers moeten werknemers met 'zwaar werk' in de toekomst (als zij het beroep dertig jaar vervullen) minder belastend werk aanbieden. Doen zij dat niet, dan moet de werkgever een zodanige financiële bijdrage doen dat deze werknemers toch met 65 jaar met pensioen kunnen. Het is nog niet duidelijk wat dit betekent. Mogelijk moet de werkgever de AOW plus vervroegde pensioeningang betalen.

Deze maatregel moet werkgevers financieel prikkelen om werknemers op tijd minder zwaar werk te laten doen. Er komen wettelijke maatregelen om langer op een gezonde manier doorwerken te stimuleren. Ook hier is de exacte invulling van deze maatregelen nog niet bekend.

Welke nieuwe verplichtingen krijgen de werknemers?

Tijdens de eerste overgangstermijn van tien jaar (van 1 januari 2010 tot 1 januari 2020) moeten werkgevers en werknemers verplicht samen een 'duurzaam inzetbaarheidsbeleid' invoeren. Dit moet ervoor zorgen dat werknemers in goede gezondheid en in goede omstandigheden hun werk kunnen blijven doen tot 67 jaar. Ofwel, elke werknemer met een zwaar beroep krijgt tijdig de mogelijkheid ander werk te gaan doen. Daarbij zijn goede arbeidsomstandigheden, om- en bijscholing en loopbaanbeleid van belang. Het kabinet legt de verplichting van een 'duurzaam inzetbaarheidsbeleid' vast met een wijziging van de Arbowet.

Eerder met pensioen: lang arbeidsverleden

Kunnen werknemers eerder dan 67 jaar een AOW-uitkering ontvangen?

Ja, dat is mogelijk. Als de AOW-leeftijd in 2020 op 66 jaar is gezet, kunnen mensen die de 15 jaar voor hun 65^e aaneengesloten hebben gewerkt, er voor kiezen om vanaf hun 65^e AOW te ontvangen. In 2021 geldt die optie voor mensen die 16 jaar aaneengesloten hebben gewerkt. Enzovoorts, oplopend tot 42 gewerkte jaren (minimaal drie dagen in de week) in 2047. Een van de voorwaarden is dat men werkt tot het moment dat de vervroegde AOW-leeftijd in gaat. Maar, zij krijgen dan wel een lagere AOW-uitkering omdat de AOW over twee extra jaren wordt uitbetaald. Wordt besloten met 65 jaar AOW te ontvangen, dan bedraagt de korting waarschijnlijk 8% per jaar. Als in 2025 de AOW-leeftijd 67 wordt, wordt de korting 16% per jaar voor degenen die ervoor kiezen met 65 jaar AOW te ontvangen en 8% voor degenen die ervoor kiezen met 66 jaar AOW te ontvangen.

Kunnen ZZP'ers en ondernemers ook eerder dan 67 jaar een AOW-uitkering ontvangen?

Nee, zoals het er nu naar uitziet niet. Werknemers die 42 jaar gewerkt hebben, kunnen vanaf hun 65^e een AOW-uitkering ontvangen, ondernemers en zelfstandigen niet.

Worden mensen met een lager inkomen gecompenseerd voor een lagere AOW-uitkering?

Ja. Lagere inkomens worden deels gecompenseerd met een aanvullend inkomensafhankelijk belastingvoordeel (arbeidskorting) waarvan de exacte vorm nog wordt bekeken. Deze nieuwe arbeidskorting is een korting op de te betalen loon- en inkomstenbelasting.

Kan het arbeidsverleden al worden vastgesteld?

Op het moment dat de AOW-leeftijd verhoogd wordt, is het nog niet mogelijk om voor iedereen het arbeidsverleden vast te stellen. Het arbeidsverleden van werknemers wordt pas sinds 2005 geregistreerd. Pas in 2047 (2005 plus 42 gewerkte jaren) kan deze regeling echt van kracht worden. Daarom wordt een overgangmaatregel voorgesteld. Als de AOW-leeftijd in 2020 op 66 jaar is gezet, kunnen mensen die de laatste 15 jaren aaneengesloten hebben gewerkt, er voor kiezen om vanaf hun 65^e AOW te ontvangen. In 2021 geldt die optie voor mensen die 16 jaar aaneengesloten hebben gewerkt. Enzovoorts, oplopend tot 42 gewerkte jaren (minimaal drie dagen in de week) in 2047.

Wat telt mee als arbeidsverleden?

Over wat wel en niet meetelt als arbeidsverleden hebben de regeringspartijen nog geen besluit genomen. In ieder geval mag een parttimer die minimaal drie dagen in de week werkt, ook gebruik maken van deze regeling. Maar wat de gevolgen zijn voor iemand die enkele jaren is gestopt vanwege zorgtaken, is nog onduidelijk. Ook is nog niet bekend wat de gevolgen zijn voor werknemers die ongewild werkloos raken of arbeidsongeschikt zijn geweest.

Gevolgen voor aanvullend pensioen in 2e pijler

Gaat voor aanvullende pensioenen de pensioenleeftijd ook naar 67 jaar?

Ja, dat is wel de bedoeling. Zie verder "Hoe wordt de fiscale wetgeving gewijzigd?".

Kan het kabinet de pensioenleeftijd van aanvullende pensioenregelingen verhogen?

Nee, het kabinet kan de pensioenleeftijd van aanvullende pensioenen niet met een wetswijziging aanpassen. De sociale partners beslissen hier immers over. De overheid zal wel het fiscale kader aanpassen waardoor de sociale partners gedwongen worden om de pensioendatum op 67 jaar te zetten. Een vergelijkbare maatregel was de VPL-wetgeving (VUT, Prepensioenen en Levensloop) waarmee de fiscale voordelen van VUT en prepensioenen werden afgeschaft.

Hoe wordt de fiscale wetgeving gewijzigd?

Ook het fiscale kader voor de aanvullende pensioenen zal worden aangepast. De fiscale ruimte om pensioen op te bouwen wordt aangepast aan de nieuwe AOW-leeftijd van 67 jaar. Hierdoor is sprake van twee extra opbouwjaren. Daarom wordt het fiscaal maximale opbouwpercentage per dienstjaar aangepast. Voor een eindloonregeling komt dit waarschijnlijk neer op 1,9% maximaal en voor een middelloonregeling op 2,15% maximaal. Uitgangspunt is het opbouwen van een aanvullend pensioen op 67 jaar dat gelijk is aan het aanvullende pensioen dat nu opgebouwd kan worden op de huidige AOW-leeftijd (65 jaar).

Wanneer wordt de fiscale wetgeving aangepast?

De aanpassing wordt in één keer doorgevoerd per 1 januari 2020, tegelijk met de eerste verhoging van de AOW-leeftijd.

Wat gebeurt er met de kostenbesparingen?

Inzet van het kabinet is dat een mogelijke lastenverlichting door aanpassing van het fiscaal maximale opbouwpercentage en de vrijval van de premielasten die daardoor optreedt (voor en na 2020) ingezet wordt voor

- het versterken van het pensioenstelsel,
- herstel van de dekkingsgraden en
- een spoedige terugkeer naar indexering van pensioenen.

Het kabinet nodigt sociale partners uit om tot afspraken te komen over verhoging van de pensioenleeftijd van de aanvullende pensioenen. Ter ondersteuning is het kabinet bereid de aanpassing van de fiscale regels daarop aan te sluiten.

Gevolgen voor oudedagsvoorzieningen in 3e pijler

Welke gevolgen zijn er voor lijfrenten?

Dat is op dit moment nog niet bekend. Maar waarschijnlijk zal de leeftijd van 65 jaar als de eerst mogelijke ingangsdatum voor een tijdelijke lijfrente vervangen worden door 67 jaar. Daarnaast zal de fiscale aftrekruijme worden aangepast zodat alleen aftrekbare premies kunnen worden betaald als sprake is van een pensioentekort op 67.

Gevolgen voor Gouden Handdruk stamrechten

Welke gevolgen zijn er voor gouden handdruk stamrechten?

Dat is op dit moment nog niet bekend. Op dit moment mogen de periodieke uitkeringen in ieder geval niet later ingaan dan in het jaar waarin de werknemer 65 jaar wordt. Dit zal waarschijnlijk vervangen worden door 67 jaar.

AEGON Levensverzekering N.V.
Postbus 16150
2500 BD Den Haag

AEGON en AEGON Levensverzekering N.V. zijn geregistreerd bij de Autoriteit Financiële Markten te Amsterdam. AEGON Levensverzekering N.V. is statutair gevestigd in Den Haag, handelsregister 27095315.

Veelgestelde vragen

Gaat onze pensioenregeling ook naar 67 jaar?

Nee, dat gebeurt niet automatisch. De werkgever bepaalt dit in overleg met de werknemers (bijvoorbeeld in CAO-overleg). Maar, de overheid zal wel het fiscale kader aanpassen waardoor de sociale partners gedwongen worden om de pensioendatum op 67 jaar te zetten.

Kan de pensioenleeftijd van onze regeling ook op 65 jaar blijven?

Ja, dat kan. De overheid kan de pensioendatum voor aanvullende pensioenen niet verhogen naar 67 jaar; dat is het domein van de sociale partners.

Wat zijn de gevolgen als de pensioenleeftijd in onze regeling op 65 jaar blijft?

De overheid zal de fiscale regels over pensioenopbouw vanaf 2020 aanpassen. Dat betekent dat de fiscale opbouw mogelijkheden worden afgestemd op 67 jaar. Wanneer de pensioenleeftijd in uw regeling 65 jaar blijft, betekent dit een lagere pensioenuitkering ten opzichte van de huidige situatie (immers, het fiscaal maximale opbouwpercentage per dienstjaar wordt aangepast). Opgebouwde pensioenrechten worden in principe niet aangetast. Op dit moment gelden nog andere belastingtarieven voor inkomstenbelasting als u 65 jaar of ouder bent. De aanvullende pensioenuitkering zal tussen 65 en 67 jaar waarschijnlijk zwaarder worden belast. Dit betekent dat de netto pensioenuitkering niet alleen lager wordt door de aanpassing van het fiscaal maximale opbouwpercentage, maar ook door de gewijzigde belastingtarieven. Dit zou pleiten voor een aanpassing van de pensioenleeftijd in de regeling naar 67 jaar.

Als de werknemer op 65 jaar met pensioen gaat, mist hij twee jaar AOW-uitkering, of ontvangt hij een lagere AOW-uitkering.

Blijft de mogelijk tot vervroegen of uitstellen van de pensioenleeftijd?

Ja, deze mogelijkheid blijft bestaan.

Wat moet ik op korte termijn doen?

Niets. De plannen van het kabinet moeten eerst worden vertaald in wetsvoorstellen. Deze wetsvoorstellen moeten door het parlement worden aangenomen. En als de plannen van het kabinet ongewijzigd worden aangenomen, wordt het fiscale kader (lees: aanpassing fiscaal maximale opbouwpercentage) pas in 2020 aangepast.

Wordt mijn pensioenregeling goedkoper of duurder?

De jaarlijkse premie voor werkgever en werknemer wordt lager wanneer de pensioenleeftijd van uw regeling 67 wordt en het fiscaal maximale opbouwpercentage per dienstjaar wordt aangepast. De fiscale regels worden zo aangepast dat het pensioenresultaat op de pensioenleeftijd 67 jaar vergelijkbaar zal zijn met het resultaat nu op 65 jaar. Dat betekent twee jaar meer opbouw en twee jaar minder uitkering. Dit heeft een lagere premie tot gevolg.

Wie profiteert van een lagere pensioenpremie?

Inzet van het kabinet is dat een mogelijke lastenverlichting door aanpassing van het fiscaal maximale opbouwpercentage en de vrijval van de premielasten die daardoor optreedt (voor en na 2020) ingezet wordt voor

- het versterken van het pensioenstelsel,
- herstel van de dekkingsgraden en
- een spoedige terugkeer naar indexering van pensioenen.

Het kabinet nodigt sociale partners uit om tot afspraken te komen over verhoging van de pensioenleeftijd van de aanvullende pensioenen. Ter ondersteuning is het kabinet bereid de aanpassing van de fiscale regels daarop aan te sluiten.